

Seniorforsker Ketil Skogen oppfordrer til å bruke satellittbilder for å sjekke naturområdene i egen kommune etter nye hogstflater for man drar ut og undersøker hvorvidt skogbruket følger regler for kantsoner og livsløpstrær. Illustrasjon: Lars M. Aurtande.

Avslørende satellittbilder

Har du fulgt med på skogbruket i ditt nærområde? Det bør du, mener kommentator Ketil Skogen.

AV 29. MARS 2022
Ketil Skogen

Ketil Skogen er sosiolog og seniorforsker.

For en tid tilbake skrev jeg en kommentar om «naturdepresjon», altså sorg og dårlig livskvalitet som følge av at naturen rundt oss forsvinner. Man vet aldri hva som har skjedd i skogen siden sist man gikk der. Tømmerprisene er høye, og skogbruket drives mer intensivt enn noensinne.

En tur på en skogsbilvei er tilstrekkelig til å konstatere utviklingen. Her skal jeg likevel reklamere for en metode som kan gjøre naturdepresjonen enda verre, men som også er både nyttig og interessant. Til og med ganske gøy, om du liker å sitte foran PC-en og fikle litt.

I disse tider ser vi mange bilder tatt fra satellitt. Enten det gjelder skremmende bilder av militær oppbygging i Russland, eller Google Earth som mange av oss er fortrolige med og som kan gi oss oversiktsbilder av et hvilket som helst sted på kloden.

Disse bildene kan gi ganske mye informasjon, også om naturinngrep, men vi vet som regel ikke når bildene er tatt, og de oppdateres ikke så ofte. Proffer som jobber med GIS (Geographic Information Systems) har mange kilder til satellittfoto, og med mye høyere oppløsning (altså bedre detaljer).

Men faktisk har også vi amatører tilgang til ferske satellittbilder, og til bilder tatt på ulike tidspunkter tilbake i tid, slik at man kan se forandring. Jeg snakker om bilder fra Sentinel-satellitten, en del av EUs romprogram, og som er tilgjengelig for alle på nettstedet «Sentinel Playground». Bare søk det opp, det er lett å finne og lett å bruke.

«Det var sterkt å se hele kommunen som en skabbete skinnfell.»
KETIL SKOGEN

For noen uker siden kom jeg over et gigantisk hogstfelt i nærheten av Rena, der jeg bor. Det har seg sånn at det går ei preparert skiløype tvers gjennom, men jeg hadde ikke vært der på ganske lenge, så det kom som en overraskelse at det nå så ut som en prairie der det tidligere var tett skog. Det var uten tvil den største hogstflata jeg har sett.

Jeg brukte ikke GPS da jeg gikk gjennom flata, men anso den til et par kilometer. Da jeg kom hjem, zoomet jeg inn på dette området i Sentinel Playground, og fant bilder fra dagen før. Med snø på bakken er det veldig lett å se hogstflater, og den nye flata var en av de tydeligste - ikke bare stor - men også med nesten rette kanter som trolig fulgte eiendomsgrenser.

Jeg er ingen ekspert på GIS, og måtte nøye meg med omtrentlig beregning av størrelsen. Jeg kom til at det var godt over 300 mål. Det er voldsomt, selv i disse tider med hogst-bonanza.

En ting var denne ene nye flata. Det sterkeste inntrykket kom fra oversiktsbilder av et større område. Med snø på bakken var det overveldende å se omfanget av hogsten. Flater som begynner å vokse til, framstår ikke som helt hvite, så de åpne snødekte områdene er hogd i løpet av de seineste åra.

Det er kanskje en overdrivelse å si at det er mer hogstflater enn skog i min kommune, men overdrivelsen er liten. Jeg sjekket også andre områder, bildet er omtrent identisk. Jeg oppfordrer alle til å ta en titt på sine egne områder, det er ikke bare selvplaging, det er nyttig også.

Hva kan disse kjensgjerningene brukes til? Jeg vil hevde det er nyttig nok, som en tankevekker. Jeg har interessert meg for skog lenge, men å se hele kommunen som en skabbete skinnfell var sterkt. Tidligere hadde jeg tilfeldigvis sett mest på bilder av terrenget uten snø. Da er inntrykket mindre voldsomt. Likevel, det var satellittbilder uten snø, i kombinasjon med egne dronebilder og foto fra bakkenivå, som gjorde det mulig å dokumentere omfattende nygrøfting i fjellskog i Hamar kommune i 2020.

Naturvernforbundet i Innlandet mente dette var klart ulovlig, og saken er rapportert til kommunen og statsforvalteren, og den er politianmeldt. Her er det flere kverner som maler langsomt, og det er ikke godt å si hva resultatet blir. Det krever stor tålmodighet å ta tak i slike saker. Systemet er ikke akkurat rigget for at vanlige folk skal komme i inngrep med det skogbruket holder på med.

Men om du vil sjekke om skogbruksloven og skogbrukets egne miljøkrav er fulgt, er det ikke noen dum ide å ta utgangspunkt i satellittbilder. Så kan man dra ut og undersøke: Er kravene til livsløpstrær og kantsoner fulgt, er det kjøreskader, nye grøfter? Noen kjøpe søk på nettet er nok til å finne skogbrukslovens bærekraftsforordning og Norsk PEFC skogstandard. Kommunen er tilsynsmyndighet for skogbruket. Finner du noe kritikkverdig, start med å melde fra dit!

Her finner du alle [kommentarene](#) som har stått på trykk i Jakt & Fiske.

EMNEORD:

KOMMENTAREN

Siste fra Meninger

LEDER:

Jakten på jakta

Kari og Ola jeger er stadig på flyttefot. Hvordan skaffer du deg jakt med utgangspunkt i ny adresse?

[MENINGER](#)

DEBATT OG MENINGER

Viktig med urban satsning

Under urbaniseringsdebatten på NJFFs landsmøte sist høst, ble det nøret opp under frykten for hva de store byene kan påføre utkantene av elendighet og armod. Å sette by og land opp mot hverandre er lite fruktbart, påpeker artikkelforfatteren.

[MENINGER](#)

MÅNEDENS KOMMENTAR

Jeger-restår

[MENINGER](#)

[PÅ FORSIDEN NÅ](#)

KONTAKT OSS

Adresse

Jakt & Fiske

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Hvalstadåsen 7

PB 94

1378 NESBRU

(+47) 667 92 200

OM OSS

Jakt & Fiske arbeider etter Vær Varsom-Plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.